

UNDERVISNINGSPLAN

Uddannelse: Generel Pædagogik

Modul (nr. + navn): Modul 2 – Pædagogik, Samfund og Kultur

ECTS: 15

Semester + år: Efterår 2020

Undervisningssted: Århus

Modulansvarlig og e-mailadresse:

Lektor Karen Bjerg Petersen, kp@edu.au.dk

Øvrige undervisere og e-mailadresser

Lektor Jørn Bjerre, jbje@edu.au.dk

Lektor Lotte Hedegaard-Sørensen, lohes@edu.au.dk

Lektor Frederik Pio, frpi@edu.au.dk

Repræsentant fra AU Library

Undervisningstidspunkt (jf. kursuskatalog)

Se timeplan: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/undervisning/timeplaner/>

Mål og indhold (jf. gældende studieordning)

Mål: Efter gennemført modul kan den studerende på et videnskabeligt grundlag demonstrere overblik over og indsigt i centrale teorier om samfund og kultur samt relatere disse til pædagogiske problemstillinger.

Indhold: Modulet behandler sociologiske og antropologiske perspektiver, der danner baggrund for pædagogisk praksis. Modulet diskuterer centrale pædagogiske problemstillinger i relationerne mellem samfundsmæssige og kulturelle processer. Modulet reflekterer socio-kulturelle udviklingstendenser samt organisationsformer med særlig henblik på mulige betydninger for de samfundsmæssige og kulturelle udfordringer, som pædagogisk praksis konfronteres med.

Se gældende studieordning: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>

Prøveform/eksamen

Se gældende studieordning: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>

Eksamensdatoer: <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/eksamen/dato/>

Tilrettelæggelsesform

Forelæsning og holdundervisning.

Grupper

Der etableres studiegrupper under studiestarten og de studerende forventes at arbejde i studiegrupper (læsegrupper og skrivegrupper) i hele semestret. Der følges op på studiegrupperne.

Vejledning

Kollektiv vejledning gennemføres af hhv. Jørn Bjerre og Karen Bjerg Petersen. Datoer for kollektiv vejledning fremgår af skema og undervisningsplan. De studerende skal fremsende kort indledning, problemformulering og disposition for opgaven d. 30.11.2020 til deres vejleder. Vejledertildeling foregår primo november.

Evaluering

Spørgeskemaundersøgelsen sendes til de studerende via mail og kan også tilgås via BlackBoard. På næstsidste undervisningsgang besvarer de studerende individuelt spørgeskemaet, og på sidste undervisningsgang drøftes resultatet med de studerende på holdet.

Elektronisk kompendium

Der udarbejdes et elektronisk kompendium, som lægges på blackboard. Tekster i kompendium markeres med * i undervisningsplanen. De studerende bedes selv anskaffe/låne bøger, der anbefales under rubrikken 'Supplerende litteratur'.

Der henvises til AU Library/Det kongelige Bibliotek Aarhus for yderligere litteratursøgning.

Undervisningsplan - Oversigt

Session, dato, tid	Undervisningstema	Underviser
Studiestart, August/sep 2020	Introduktion til DPU og kandidatuddannelsen i Generel Pædagogik Studiegruppe-facilitering	Studiekoordinator Modulansvarlig Studerende m.fl
1 To 3.9.2020, 10.15-14.	Introduktion til studiet, modulet og til akademisk læsning. Introduktion til professionsbegrebet og forholdet mellem stat og profession.	Karen Bjerg Petersen
2 To 10.9.2020, 10.15-14	Sociologiske perspektiver I Durkheim: Om pædagogik som social virkelighed	Jørn Bjerre
3 To 17.9.2020, 10.15-14	Sociologiske perspektiver II Goffman: Om hverdagslivet som social virkelighed	Jørn Bjerre
4 To 24.9.2020, 10.15-14	Sociologiske perspektiver III Michel Foucault: Om viden som social virkelighed	Jørn Bjerre
5 To 1.10.2020, 8.15-10 Bemærk tidspunkt	Introduktion til AU Library og opfølgning på grupper	Karen Bjerg Petersen og Repræsentant fra AU Library
6 To 1.10.2020, 10.15-14	Sociologiske og antropologiske perspektiver Pierre Bourdieu: Uddannelsessociologi, social reproduktion og symbolsk vold	Lotte Hedegaard-Sørensen
7 To 8.10.2020, 10.15-14	Sociokulturelle tendenser og organisationsformers betydning for pædagogik Om styring af den offentlige sektor, neoliberalisme og NPM: kontekst for pædagogisk arbejde	Karen Bjerg Petersen
Uge 42 - Efterårsferie		
8 To 22.10.2020, 12.15-16 Bemærk tidspunkt	Samfundsmæssige og kulturelle udfordringer for pædagogisk arbejde Globalisering og internationalisering – dilemmaer og diskussioner – et blik på læreplansudvikling i 00'erne	Karen Bjerg Petersen
9 To 29.10.2014, 10.15-11.00	Antropologiske perspektiver Kulturbegreber og kulturanalyse	Karen Bjerg Petersen
10 To 5.11.2020, 10.15-13	Pædagogikkens kulturelle forudsætninger i antikken og kristendommen	Frederik Pio
11 To 12.11.2020, 10.15-12	Introduktion til skriftlig eksamen og workshop om akademisk skrivning	Karen Bjerg Petersen -
12 To 12.11.2020, 12.15-14	Samfundsmæssige og kulturelle udfordringer for pædagogisk arbejde Introduktion til udvalgte pædagogiske teorier i dansk tradition	Karen Bjerg Petersen
13 To 19.11.2019, 10.15-14	Kulturanalyse og pædagogik i fænomenologisk perspektiv	Frederik Pio
Uge 48: De studerende udarbejder kort indledning, problemformulering, disposition, udkast til teori og empiri til gennemgang på første kollektive vejledningsgang – fremsendes til Jørn Bjerre jbje@edu.au.dk og Karen Bjerg Petersen kp@edu.au.dk senest mandag d. 30.11.2020, kl. 12		
14 To d. 3.12.2020, 9.15-10	Opsamling på modulet – Kvalitativ evaluering	Karen Bjerg Petersen
15 To 3.12.2020, 10.15-14	Første kollektiv vejledning og respons på indsendt opgave for studerende med Jørn Bjerre som eksaminator. Studerende fremsender materiale 30.11.2020 til jbje@edu.au.dk	Jørn Bjerre
15b To d.3.12.2020, 10.15-14	Første kollektiv vejledning og respons på indsendt opgave for studerende med Karen Bjerg Petersen som eksaminator. Studerende fremsender materiale 30.11.2020 til kp@edu.au.dk	Karen Bjerg Petersen
16a To d. 10.12.2020, 10.15-14	Anden kollektive vejledning for studerende med Jørn Bjerre som eksaminator.	Jørn Bjerre
16b To d. 10.12. kl 10.15-14	Anden kollektive vejledning for studerende med Karen Bjerg Petersen som eksaminator.	Karen Bjerg Peteren
17 Januar 2021, kl. 10.15-12	Kollektiv feedback på opgaver. Dato udmeldes på blackboard i januar 2021	Jørn Bjerre Karen Bjerg Petersen

Session 1

Titel: *Introduktion til studiet, modulet og til akademisk læsning; Introduktion til professionsbegrebet i et historisk og samfundsmæssigt perspektiv*

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

Der gives indledningsvist en introduktion til modulet, uddannelsen, til akademiske genrer og til akademisk læsning. Dernæst er tema for dagen: Et indblik i forholdet mellem stat og professioner – set i et historisk og nutidigt blik med afsæt i specifikke professioners historiske udvikling.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- <https://studypedia.au.dk/haandter-pensum/akademisk-laesning/>
- Studieordning for Generel Pædagogik - <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>
- Brante, T. (2005). Staten og professionerne. I: Eriksen, T.E. & Jørgensen, A.M. (red): *Professionsidentitet i forandring*. København: Akademisk forlag, s. 14-56.* (*=tekst i elektronisk kompendium på blackboard)
- Eriksen, T. (2005). Professionsidentitet i forandring – Komparativ perspektivering. I: Eriksen, T.E. & Jørgensen, A.M. (red): *Professionsidentitet i forandring*. København: Akademisk forlag, s. 244-266. *
- Staugaard, H.J. (2017). Professioner som noget særligt (kap. 2). I: Staugaard, H. J. (2017). *Professioner - Skulle det nu være noget særligt*. Roskilde: Samfundslitteratur, s. 11-20.*
- Muschinsky, L. J. (1998) Pædagogik som fag – hvad skal man med det? Praktiseret videnskab og videnskabeliggjort praksis. I: Bjerg, J. (red.) *Pædagogik – en grundbog til et fag*. Hans Reitzels forlag.*

Supplerende litteratur:

Dahl, H.M., Kristensen, J.E., Hansen, A.E. & Hansen, C.S. (2015). *Pædagog-professionens historie og aktualitet. Bd. 1 – 2*. København : U-press

Hjort, K. (2011). Professionalisering af professionsforskningen: Hvad blev der af professionsforskningen? I: Johansen, M. B. & Olesen, S. G. (red.) *Professionernes sociologi og vidensgrundlag*. Århus: VIA Systime, s. 118-142

Forberedelse til undervisningen:

Læs litteraturen med henblik på især Brantes pointer omkring sammenhængen mellem statens og professionernes udvikling. Se bl.a. hos Brante og de andre forfattere 1) hvordan defineres professionsbegrebet? 2) hvilke årsager anføres som begrundelse for professionernes udvikling?

Studiegrupper: Definer (skriv 5-10 linjer) professionsbegrebet med jeres egne ord (husk reference), og lav en liste over de tre vigtigste årsager til professionernes udvikling.

Session 2

Titel:

Sociologiske perspektiver I
Durkheim: Om pædagogik som social virkelighed

Underviser:

Jørn Bjerre

Indhold:

Emile Durkheim (1858-1917) har med sin teori om sociale fakta etableret grundlaget for en moderne forståelse af virkelighed, som en social konstitueret realitet. I undervisningen vil jeg fokusere på, hvad det vil sige at virkeligheden er social, og hvordan man kan analysere pædagogiske forhold som sociale fakta.

Undervisningen rundes af med en generel diskussion af, hvilke analysestrategiske konsekvenser det får, at se på pædagogik som social virkelighed.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Bjerre, Jørn (2016): Undervisningens sociologi: Rammer og processer, s. 173-200 i P. Fibæk Laursen og H.J. Kristensen (red.), *Pædagogikhåndbogen. Otte tilgange til pædagogik*, København: Rans Reitzels Forlag.*
- Durkheim, E. (1895/2000): *Den sociologiske metodes regler*, Hans Reitzels Forlag, s. 47-85.*
- Durkheim, E. (1975): *Opdragelse, uddannelse og sociologi*, Carit Andersens forlag, s. 31-51.*

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne læses, og der reflekteres over de spørgsmål, der rejses i mål og indholdsbeskrivelsen.

Studiegrupper: På baggrund af introduktionen til akademisk læsning i session 1 reflektér da over sammen 1) hvilke genrer/teksttyper er teksterne i denne forberedelse? 2) hvordan har I hver især gjort, da I læste teksterne?

Sammenlign derefter jeres noter til teksterne, og diskutér, hvad I forstår ved, at "virkeligheden er social". Prøv også at hjælpe hinanden til at forstå det, I hver især ikke forstod, da I læste teksterne.

Session 3

Titel:

Sociologiske perspektiver II

Goffman: Om hverdagslivet som social virkelighed

Underviser:

Jørn Bjerre

Indhold:

E. Goffman (1922-1984) har med sin mikrosociologiske analyse af hverdagens interaktionsritualer og ansigtsarbejde etableret et udgangspunkt for at analysere den sociale virkeligheds uformelle processer. I undervisningen vil jeg diskutere, hvordan man med udgangspunkt i Goffmans analyse af hverdagslivet, kan forstå pædagogiske fænomener som selvtillid, professionel rolle, selvudvikling og sociale in- og eksklusionsprocesser. *Undervisningen rundes af med at se på de analysestrategiske konsekvenser af det valgte perspektiv, idet en øvelsestekst (se nedenfor) gøres til genstand for diskussion i grupper.*

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Goffman, Erving (2004): Rolledistance, i Goffman, E.: *Social samhandling og mikrosociologi*, Hans Reitzels forlag, s. 194-218.*
- Goffman, Erving (1967): "On facework", ss. 5-45: *Interaction ritual: Essays on face-to-face behavior*. London: Penguin.*
- *Øvelsestekst til diskussion af analysestrategi*: Stine Marie Hur. Frigørelsens magt – pædagogiske roller i relation til frie, udviklingshæmmede voksne. Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet, 2009, s. 5-9, 30-47. teksten downloades på: <http://viden.sl.dk/media/7636/frigoerelsens-magt.pdf>

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne læses, og der reflekteres over de spørgsmål, der rejses i mål og indholdsbeskrivelsen.

Studiegrupper: Sammenlign jeres noter, og diskuter forskelle og ligheder på Durkheim og Goffmans syn på virkeligheden. Lav evt. et skema, hvor I kan skrive forskelle og ligheder ned.

Session 4

Titel:

Sociologiske perspektiver III

Michel Foucault: Om viden som social virkelighed

Underviser: Jørn Bjerre

Indhold:

Michel Foucault (1926-1984) har interesseret sig for, hvordan det, der kan tænkes og siges, er styret af en given periodes "vidensregime", dvs. af et kollektivt delt tankesystem. Foucault indfanger dette med sit begreb om diskurs, som netop angiver, hvordan menneskets tanker og udsagn er struktureret. Med udgangspunkt i Foucault vil jeg beskrive, hvad det vil sige at viden er en social virkelighed, samt hvad det betyder for pædagogikken som ramme omkring brugen af viden i udformningen af subjektivitet. Sessionen diskuterer, hvordan viden udgør en centrale del af tilblivelsen af det moderne subjekt, og diskuterer på det grundlag, hvilken rolle pædagogik spiller.

Undervisningen rundes af med at se på de analysestrategiske konsekvenser af det valgte perspektiv, idet en øvelsestekst (se nedenfor) gøres til genstand for diskussion i grupper.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Foucault, M. (2002). "Midlerne til en god afretning" og "Panoptismen", s. 186-246 i: Overvågning og straf. Fængslets fødsel. København: Det lille Forlag.*
- Lützen, K. (1998) Den overvågede by, pp. 103-117, i: Byen tæmmes. København: Hans Reitzels Forlag.*
- *Øvelsestekst til diskussion af analysestrategi:* Stine Marie Hur. Frigørelsens magt – pædagogiske roller i relation til frie, udviklingshæmmede voksne. Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet, 2009, s. 10-30 og 48-63. Downloades her: <http://viden.sl.dk/media/7636/frigoerelsens-magt.pdf>

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne læses, og der reflekteres over de spørgsmål, der rejses i mål og indholdsbeskrivelsen.

Studiegrupper: Sammenlign jeres noter. Diskuter, hvad forståelsen af viden som social virkelighed betyder for pædagogikken. Tag det skema frem, I lavede sidst, og tilføj nu forskelle ligeder ift. Foucaults forståelse af virkeligheden.

Session 5

Titel:

Introduktion til AU Library/Det kongelige bibliotek Aarhus. Kort opfølgning på grupper

Undervisere: Repræsentant fra AU Library og Karen Bjerg Petersen

Indhold:

Det er væsentligt som studerende på DPU at kunne håndtere kilder, finde relevant litteratur og foretage litteratursøgning, downloade artikler og navigere i forskellige databaser. Som studerende har du adgang til AU Library/Det kongelige bibliotek Aarhus – både virtuelt og fysisk. Det kongelige bibliotek har meget omfattende materiale og muligheder for at hente artikler, herunder fra eksterne databaser. Du får en introduktion til brug af det kongelige bibliotek, og herunder specifikt til materialer vedr. skolehistorie.

Derudover får du en introduktion til referencehåndtering, herunder APA og akademisk praksis.

Litteratur knyttet til undervisningen – orienter dig på hjemmesiden i følgende delområde:

- Orientér dig på <https://library.au.dk/> og <https://library.au.dk/studerende>
- Om Skolehistorie - <https://skolehistorie.au.dk/om-skolehistorie/>
- **Mappe 1:** Anskuelsesbilleder fra "Undervisningslektioner – Nye skolelove i 1814" og "Historisk indsigt – Ungdomsskoler", se <https://skolehistorie.au.dk/undervisningsmaterialer/baggrundsartikler-materialer-og-supplerende-litteratur/> , mappe 1

Forberedelse til undervisningen:

Orienter dig i materialet om skolehistorie og find anskuelsesbilleder fra de nye skolelove i 1814.

Reflekter over, hvordan du kan bruge AU Library/Det Kgl. Bibliotek til din kommende opgave.

Kort forberedelse til opfølgning på studiegrupper

<https://studypedia.au.dk/gruppearbejde/>

Studiegrupper: Se tilbage på de tekster, I allerede har læst på modulet. Hvilke genrer/teksttyper er de forskellige tekster? Hvilke genrer er anskuelsesbillederne og materialet i mappe 1?

Session 6

Titel:

Sociologiske og antropologiske perspektiver på pædagogik
Pierre Bourdieu: Uddannelsessociologi, social reproduktion og symbolsk vold

Underviser: Lotte Hedegaard-Sørensen

Indhold:

Undervisningen introducerer til Pierre Bourdieus teori; især til begreberne social reproduktion og symbolsk vold. Undervisningen belyser pædagogikkens relation til den samfundsmæssige og kulturelle kontekst. I undervisningen diskuteres, hvordan teorien kan indgå som kritisk, analytisk blik på skoler og institutioner i forhold til social ulighed, inklusion og eksklusion – dette eksemplificeret gennem empirisk forskning.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Hedegaard-Sørensen, L. (2019) Inklusion og eksklusion. I. Vikær Andersen, T. *Social-og specialpædagogik i pædagoguddannelsen*. Hans Reitzels Forlag (88-102) *
- Wilken, L. (2005). Habitus, kapital og felt – Bourdieus greb til en analyse af praksis. I: Esmark, Bagge Laustsen og Åkerstrøm Andersen. *Socialkonstruktivistiske analysestrategier*. Roskilde Universitetsforlag (219-233). *
- Bourdieu, P. & Passeron, J. C. (2006) Reproduktionen – bidrag til en teori om undervisningssystemet. Hans Reitzels Forlag. Bog 1 (21-91) *

Supplerende litteratur:

- Bourdieu, P. (1997). *Af praktiske grunde, omkring teorien om menneskelig handlen*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Bourdieu, P. og Waquant, L.J. D. (2004) *Refleksiv sociologi*. Hans Reitzels forlag.
- Hammerslev, O, Arnholtz Hansen (2009) Bourdieus refleksive sociologi i praksis: I: Hammerslev, Arnholtz Hansen og Willig. I (red.) *Refleksiv sociologi i praksis (11-34)*.
- Hedegaard-Sørensen & Penthin Grumløse (2016) *Lærerefaglighed, inklusion og differentiering – pædagogiske lektionsstudier i praksis*, København: Forlagte Samfundslitteratur (75-137).

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne som er knyttet til undervisning forventes læst med fokus på at forstå Pierre Bourdieus teoretiske begreber: Felt, kapital og habitus. Det anbefales, at I læser den supplerende litteratur.

Studiegruppearbejde:

I studiegrupper: Start med på baggrund af undervisningen om forskellige teksttyper/akademiske genrer at diskutere, hvilke typer teksterne til undervisningen er og hvorfor. Dernæst, for hver af Bourdieus tre begreber skriver I 10-20 linjer, hvor I forklarer begrebet med jeres egne ord. Husk referencer. Derefter diskuterer I, hvordan teorien kan bruges til analyse med udgangspunkt i Hedegaard-Sørensen & Grumløse-teksten som eksempel (?). Skriv de væsentligste punkter i jeres diskussion ned, og tag med til undervisningen, hvor diskussionen fortsætter.

Session 7

Titel:

Sociokulturelle tendenser og organisationsformers betydning for pædagogisk arbejde - Om styring af den offentlige sektor, neoliberalisme og New Public management (NPM): kontekst for pædagogisk arbejde
Midtvejsevaluering

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

Modernisering og styring af den offentlige sektor har i de seneste årtier været den kontekst og det paradigme, pædagogisk arbejde i Danmark og internationalt har været underlagt. Du får en introduktion til neoliberalismen, NPM som bagvedliggende forståelser til modernisering og styring af den offentlige sektor. De implikationer, dette har haft inden for uddannelse og pædagogisk arbejde diskuteres. Teksten af Klaus Kasper Kofod bruges som diskussionseksempel

Litteratur knyttet til undervisningen:

1. Jensen, Knud & Niels Rosendal Jensen (2007). *Modernisering af den offentlige sektor*. København, Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag, s. 33-76.*
2. Adorno, Theodor W./Becker, Helmut (1983). *Education for Autonomy*, in: *Telos* 56, s. 103-110.*
3. Andersen, L.B. et al. (2017) *Offentlige styringsparadigmer: Konkurrence og sameksistens*. Kapitel 1 til 3. *
4. Gjørup, J. et al. (2007) Tilgiv os – vi vidste ikke, hvad vi gjorde. I *Politiken* 29. marts 2007 *
5. Hjort, K. (2008) Farvelfærdsstat – skal vi sælge velfærden for at beholde den? Kapitel 6. *
6. *Øvelsestekst*: Klaus Kasper Kofod (2019): Daginstitutioner under forandring: Glidninger i organisation, ledelse og styring. I: L. Moos (red), *Glidninger - 'Usynlige' forandringer inden for pædagogik og uddannelse*. DPU: Aarhus Universitet, pp. 88-106 – downloades fra https://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/E-boeger/Ebog_-_Glidninger.pdf

Supplerende litteratur:

- Ball, S. (2005). *Education Policy and the Social Class. Selected works*, pp. 7-14,*
- Ball, S. (2015). Education, governance and the tyranny of numbers. Leder (Editorial) *Journal of Education Policy*, 30:3, 299-301.*
- Pedersen, O.K. (2014). Konkurrencestaten og dens uddannelsespolitik. I: K. Illeris (red), *Læring i konkurrencestaten: kapløb eller bæredygtighed*. Frederiksberg: Samfundslitteratur, p. 13-33*

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne læses med henblik på at få en forståelse for neoliberalisme, modernisering, NPM og diskussionerne og kritikken med fokus på pædagogiske kontekster. Øvelsesteksten anvendes afslutningsvist som afsæt for analyse af de undersøgte forhold.

Studiegrupper: skriv ned hvordan hver af teksterne forklarer neoliberalisme, modernisering og NPM. Lav et overblik (fx skema, tegning el.lign.) over de diskussioner og kritikpunkter, som teksterne peger på.

Session 8

Titel:

Samfundsmæssige og kulturelle udfordringer for pædagogisk arbejde - Globalisering og internationalisering – dilemmaer og diskussioner – et blik på læreplansudvikling i Danmark i 00'erne

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

Globalisering og internationalisering har de seneste årtier haft en omfattende indflydelse på lokale og nationale forhold – herunder uddannelse, pædagogiske kontekster og praksis. I denne session introduceres forskellige indfaldsvinkler – herunder Z. Baumanns- samt diskussioner om globalisering og internationalisering. Udvalgte uddannelsespolitiske dokumenter og læreplansudvikling i Danmark i 00'erne undersøges.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Bauman, Z. (2019) *Forspildte liv – moderniteten og dens udstødte*. Hans Reitzels forlag, s. 1-30*
- McGrew, A. (2017). Globalization and global politics. I: Baylis, J., Smith, S. & P. Owens (eds), *The Globalization of world politics. An introduction to international relations*. Oxford: Oxford University Press, Chap. 1., pp. 15-32 *
- Pettersson, D., Popkewitz, T. & Lindblad, S. (2017). In the grey-zone: large-scale assessment-based activities betwixt and between policy, research and practice. *Nordic journal of Educational Policy*, 3: 1 (29-41).*
- Petersen, K. B. (2020). Global citizenship education, internationalization and global concerns. Reflections from Denmark. *Journal of International Society for Teacher Education* (in press).*

Supplerende litteratur:

Houtsonen, J. et al. (2010) Welfare State Restructuring in Education and its National Refractive Effects. Finnish, Irish and Swedish Teachers' Perceptions of Current Changes. *Current Sociology* Vol. 58(4): 597–622*

Pedersen, O.K. (2018) *Reaktionens tid – konkurrencestaten mellem reform og reaktion*. Informations Forlag.

Regeringen (2005). *Danmark og Globaliseringen. Debatpjece om globaliseringens udfordringer for Danmark*. København: Regeringen.*

Forberedelse til undervisningen:

Med afsæt i læsning af teksterne søges nedenstående spørgsmål besvaret:

- Hvad er Baumanns pointer omkring globalisering/modernitet?
- Hvad fokuseres der på i forskellige definitioner af globalisering, jf. McGrew (2017)?
- Hvad fokuseres der på i forskellige definitioner af globalisering, jf. McGrew (2017)?
- Hvordan påvirker globalisering uddannelse og pædagogik ifølge Pettersson et al (2019)?
- Hvilke forståelser af globalisering og internationalisering kan der ifølge Petersen (2020) fremanalyseres i udvalgte politiske og læreplansdokumenter i Danmark?
- Hvordan beskriver Houtsonen et al. (2010) finske, irske og svenske læreres forståelse af globale (neoliberale) forandringer og hvad kan man diskutere ud fra dette?
- Og hvordan beskriver Connell (2013) udviklingen i Australien set i lyset af neoliberalisme?

Studiegrupper: Sammenlign og diskutér jeres besvarelser af spørgsmålene til teksterne.

Session 9

Titel:

Antropologiske perspektiver på pædagogisk arbejde - Kulturbegreber, kulturanalyse og kulturanalytiske metoder

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

Kultur er et "hyper-komplekst begreb" med en mangfoldighed af forskellige betydninger. Kulturbegreber – essentialistiske og dynamiske introduceres og det diskuteres, hvad kultur er og hvordan kultur kan studeres. Kulturanalyse og kulturanalytiske metoder introduceres.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Gulløv, E. & Højlund, S. (2003) Konteksten. I: Hastrup, K. (red.) *Ind i verden – en grundbog i antropologisk metode*. Hans Reitzels forlag. (343-352)*
- Bundsgaard, H. (2006) 'Et antropologisk blik på kultur'. I *Tosprogede børn i det danske samfund*, red. Martha Sif Karrebæk, København: Hans Reitzel. (131-151) *
- Fink, Hans (2012a) 'Et hyperkomplekst begreb'. I *Filosofiske udspil*, Aarhus: Forlaget Philosophia, s. 31-45.*
- Hauge, H. (2003) 'Kultur, et erstatningsbegreb – kulturbegrebets historie'. I: *Kultur og pædagogik*, red. Benedicta Pécseli, København: Hans Reitzels Forlag. (255-271).*
- Matthiesen, Noomi Christine Linde (2014) 'Den lammende kultur-essentialisme' i *Gjallerhorn* 18, s. 98-107.*

Supplerende litteratur

Barth, F. (1994) *Manifestasjon og prosess*. Det blå Bibliotek.

Collin, F. (2003) 'Socialkonstruktivisme i humaniora' i Køppe (ed.) et.al. *Humanistisk videnskabssteori*, DR: Multimedie (kapitel 10) er en introduktion til socialkonstruktivismen, som supplerer Finks og Hauges analyser af kultur

Ehn, B. & Löfgren, O. (2010) *Kulturanalyser*. Klim.

Forberedelse til undervisningen:

Læs litteraturen og tænk over forskellige kulturbegreber og over, hvad den kulturelle dimension i social praksis er, samt hvordan den kan studeres. Overvej eventuelt en egen problemstilling, som du er optaget af, og som vi fælles kan arbejde med i forhold til at bestemme et forskningsdesign og en metodologisk ramme.

Studiegrupper: Lav en oversigt og evt. lister over de forskellige positioner, som forfatterne fremsætter. Sammenlign og diskutér jeres besvarelser.

Session 10

Titel:

Pædagogikkens kulturelle forudsætninger i antikken og kristendommen

Underviser: Frederik Pio

Indhold:

En drøftelse af den almene pædagogiks rødder i europæisk civilisation med særlig henblik på antikken (Platon, Aristoteles) og kristendommen (Skabelsen, Bjergprædiken). Når man studerer (i) den almene pædagogiks beskrivelse af sig selv som antinomisk (Benner); samt (ii) pædagogikkens forskellige vidensformer (Oettingen); samt (iii) grundideen om menneskets dannelse (Varkøy), der forbinder pædagogikkens sig med kulturelle forudsætninger, der går tilbage til antikken og kristendommen. Forelæsnin- gen opridser en række perspektiver der knytter sig til denne tradering.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Dreyfus, H. (2009) 'The roots of existentialism' (uddrag). I: *A companion to phenomenology and existentialism*. Oxford: Wiley Blackwell, s. 137-141.*
- Aristoteles (1953) *Ethics*. London: Penguin, bog VI, stk. 1-3; bog 10, stk. 7-8.*
- Platon (2013) 'Staten' (bog 7). I: Mejer & Tortzen (red.) *Samlede værker*. København: Gyldendal, s. 385-389.*
- Bibelen *Første Mosebog*, 1-4 (skabelsen); *Mathæus*, 5-7 (bjergprædiken).*
- Oettingen, A. (2020) *Pædagogiske antinomier og permanente problemer - bidrag til en moderne pædagogik*. Retrieved 11.06.20 https://www.sdu.dk/-/media/files/om_sdu/institutter/ikv/videnskabelige+tidsskrifter/rescogitans/rescogitans/no5/rc+++oettingen.pdf
- Varkøy, Ø. (2015) 'Bildung - Between cultural heritage and the unknown, instrumentalism and existence'. I: Fleming, Mike; Bresler, Liora & O'Toole, John (eds.) *The Routledge International Handbook of the Arts and Education*. London: Routledge, s. 19-29.*
- Michael Uljens 'Den pædagogiske paradoxens utmaningar'. I: J. Bengtsson (ed.) *Utmaningar i filosofisk pedagogik*. Studenterlitteratur 2004, s. 41-51.*
- Peterson, J. (1999) *Maps of meaning*. New York: Routledge, s. 98-108; 283-306.*

Forberedelse til undervisningen:

Overvej ift. din egen pædagogiske faglighed og professionelle identitet hvordan du ser på forholdet mellem (i) pædagogik forstået som en disciplin, der fagligt kan udøves uden om kulturelle tilknytninger og (ii) pædagogik forstået som en kulturforankret faglighed der optager i sig en stedsbundet tradition i form af kultur, historik, værdier.

Session 11

Titel: *Introduktion til den skriftlige eksamensopgave og akademisk skrivning*

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

I forlængelse af studieordning introduceres den skriftlige eksamensopgave. Udvalgte skriftlige opgaver analyseres og der introduceres til akademisk skrivning, herunder både til generelle og specifikke krav til den skriftlige eksamensopgave.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Holm, Lars og Nana Clemensen (2017): At lære sig ”de kloge damer”s sprog. Studerendes perspektiver på akademisk skrivning. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift* 12(23), s. 37-51.
- Rienecker, Lotte; Stray Jørgensen, Peter (2012). Skriftlige opgaver og projekter. I. Rienecker & Stray (red.), *Den Gode Opgave – Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser* Frederiksberg: Samfundslitteratur.*, s. 167-194
- <https://studypedia.au.dk/skriv-opgaven/>
- Studieordning for PSK-modulet, <http://studerende.au.dk/studier/fagportaler/arts/studieordninger/>

- Anonymiserede udvalgte opgaver fra tidligere studerende (lægges på bb)

Forberedelse til undervisningen:

Teksterne læses. Som forberedelse til undervisningsgangen lægges en eksemplarisk eksamensopgave i modulet på BB. Læs opgaven så du er forberedt på at arbejde med og analysere dens problemformulering, struktur, kildehåndtering og argumentation som opstart til dit arbejde i uge 48 med din egen opgave.

Session 12

Titel: *Samfundsmæssige og kulturelle udfordringer for pædagogisk arbejde*
Introduktion til udvalgte pædagogiske teorier i dansk tradition: reformpædagogik og kritisk teori

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indhold:

En introduktion til udvalgte pædagogiske teorier og retninger i dansk tradition: reformpædagogik og kritisk teori

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Horkheimer, Max (2015). Traditionel og kritisk teori, i: Ebbensen, Leif (red.) *Klassisk kritisk teori*. Braband: Forlaget-Reflect, s. 7-52.*
- Korsgaard, O., Kristensen, J.E. & H.S. Jensen (2017), *Pædagogikkens Idehistorie*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Kapitel: Progressivisme og demokratisk dannelse, s.309-357.*
- Nørgaard, E. (1991): Reformpædagogik, før nu og fremtiden. I *Psyke & Logos*, 1991, 12., s. 422-428.*

Supplerende litteratur:

Grynberg, S. (2019). Pædagogikkens modebølger skyller ind over skolen. *Folkeskolen*, nr. 7 – download fra: <https://www.folkeskolen.dk/657738/paedagogikkens-modeboelger-skyller-ind-over-skolen>

Grynberg, S. (2019) Skema. Fra Pædagogikkens modebølger skyller ind over skolen. *Folkeskolen*, nr. 7, 2019*

Korsgaard, O., Kristensen, J.E. & H.S. Jensen (2017), *Pædagogikkens Idehistorie*, Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Kapitel: Naturalisme og reformpædagogik, s.259-307.*

Forberedelse:

Teksterne læses og relateres til egne pædagogiske oplevelser og forståelser. Se på og reflekter/ diskuter skemaet over 'Pædagogikkens modebølger' fra Grynberg (2019).

Studiegrupper: Diskutér, hvordan I kan betragte egne pædagogiske oplevelser og forståelser gennem teksternes teoretiske briller. Diskutér skemaet over 'Pædagogikkens modebølger': hvilke pædagogiske teorier og retninger kan I få øje på?

Session 13

Titel:

Kulturanalyse og pædagogik i fænomenologisk perspektiv

Underviser:

Frederik Pio

Indhold:

Om fænomenologi med særlig henblik på hvordan og hvorfor denne videnskabsteoretiske tilgang har påvirket pædagogisk tænkning og praksis. Der introduceres a) en fænomenologisk opfattelse af pædagogik samt b) forskellige fænomenologiske tilgange til udvikling af viden om pædagogiske kulturer.

Litteratur knyttet til undervisningen:

- Pio, Fr. "Introduktion af Heidegger til de pædagogiske fag". Aarhus Universitet: 2015, s. 17-43 (sektion A). *
- Erstad, Inger Helen 'Kundskabsverkstedet som sted for refleksion over erfaring'. I: Kundskabsverkstedet. Universitetsforlaget 2013, s. 63-88. *
- Manen, Max Van (1982) 'Phenomenological pedagogy'. I: Curriculum Inquiry 12 (3), s. 283-299. *
- Merleau-Ponty, M. (1945) 'Forord til Phenomenologie de la perception'. I: Zahavi, D. (2003) *Fænomenologi*. Roskilde: Samfundslitteratur, s. 34-41. *

Forberedelse til undervisningen:

Reflekter over hvorfor det pædagogiske felt har fattet interesse for fænomenologiske tilgange. Overvej hvad der kunne være et pædagogisk fænomen fra din egen praksis.

Studiegrupper: Diskutér, hvorfor det pædagogiske felt har fattet interesse for fænomenologiske tilgange. Skriv de vigtigste punkter i jeres diskussion ned og medbring til undervisningen. Find også eksempler på pædagogiske fænomener i jeres egen praksis.

Kvantitativ evaluering af undervisningen gennemføres

UGE 48

Bemærk, at uge 48 er afsat til, at du skal udarbejde en første udgave af din skriftlige opgave, som skal sendes til din vejleder (Jørn Bjerre eller Karen Bjerg Petersen) senest d. 30. nov. 2020 kl. 12. Din og dine medstuderendes tekster gennemgås på den/de efterfølgende kollektive vejledningsgange.

Din fremsendte tekst skal indeholde:

1. foreløbig titel
2. kort begrundet indledning,
3. foreløbig problemformulering,
4. disposition,
5. udkast til teori og
6. udkast til empiri og valgt analysestrategi
7. foreløbig litteraturliste

Hent inspiration i litteraturen til session 11 og

- <https://studypedia.au.dk/skriv-opgaven/>

Session 14

Titel: *Evaluering. Opsamling på modulet – kvalitativ evaluering af modulet*

Underviser: Karen Bjerg Petersen

Indholdet i denne afsluttende mødegang er, at de studerende i samarbejde med underviser laver en opsamling, evaluering og afrundning på hele modulet.

Kvalitativ evaluering og mundtlig dialog om modulet

Session 15a

Titel: *Fælles gruppevejledning for studerende, der har Jørn Bjerre som vejleder*

Underviser: Jørn Bjerre

De studerende skal have fremsendt problemformulering, indledning og udkast til disposition for deres opgave senest mandag d. 30.11. 2020 til Jørn

Session 15b

Titel: *Fælles gruppevejledning for studerende, der har Karen Bjerg Petersen som vejleder*

Underviser: Karen Bjerg Petersen

De studerende skal have fremsendt problemformulering, indledning og udkast til disposition for deres opgave senest mandag d. 30.11.2020 til Karen

Session 16a og 16b

Titel: *Anden kollektive vejledning for studerende, der har Jørn Bjerre og Karen Bjerg Petersen som vejledere*

Undervisere: Jørn Bjerre og Karen Bjerg Petersen

Session 17

Dato og tidspunkt udmeldes på blackboard i januar 2021

Titel: *Feedback på de skriftlige opgaver*

Undervisere: Jørn Bjerre og Karen Bjerg Petersen